

«Будівничі книги»

(Віртуальна виставка-огляд з циклу «Знані та знамениті»)

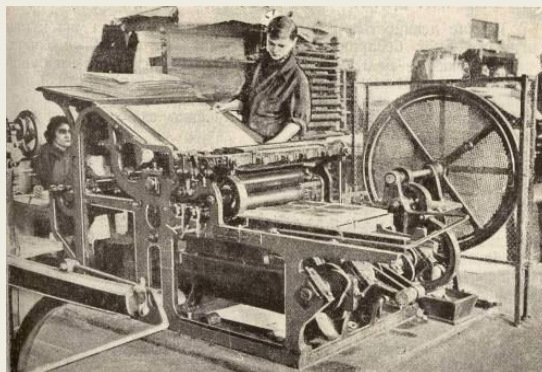
Виставка-огляд пропонує читачам ознайомитися з діяльністю корифеїв-видавців книги перехідної епохи (кінець XIX – початок XX ст.) та представленими в фонді рідкісної і цінної книги (ФРЦК) виданнями.

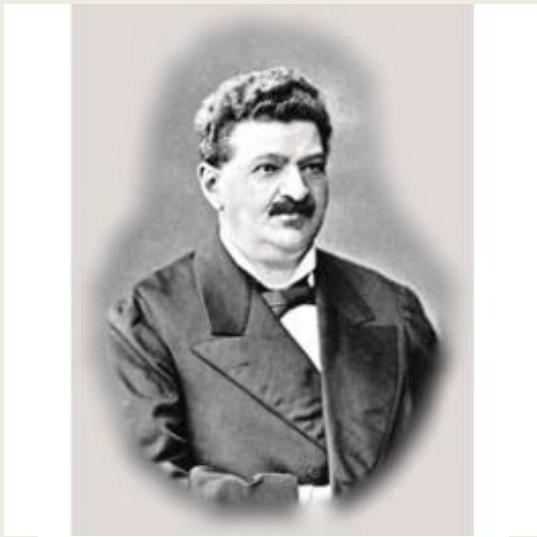
*«Моя мрія – розповсюдити якомога більше книг,
покрити країну величезною масою книг,
які покрили би моє ім'я славою добродійника людства»
М.Й.Вольф*

Кінець XIX – початок XX століття – переломна епоха у всіх сферах соціального, політичного та духовного життя. Розвиток науки і техніки, успіхи природознавства і медицини, великі зрушення у мистецтві та літературі, диференціація знань стали поштовхом до вдосконалення книгодрукування і поліграфії.

У Петербурзі, Москві, Києві, Одесі, Харкові одна за одною з'являються універсальні книжково-торговельні та видавничі фірми, низка спеціалізованих підприємств. Їх очолюють талановиті, освічені (нерідко малоосвічені) ентузіасти і професіонали книжково-видавничої справи. Новатори виступають наполегливими організаторами виробництва книги, інколи не маючи своїх типографій і торговельної мережі. Вони розвивають комерційні домовленості в усіх підрозділах книжкового ринку.

Залишений ними наступним поколінням величезний спадок прогресивних ідей і досвіду не втратив цінності і значущості донині.

«Першим книжковим мільйонером»
прозвали сучасники Маврикія
Йосифовича Вольфа (1825 – 1883рр.).

Син варшавського лікаря з дитячих років відчував потяг до книги. Він почав свою діяльність зі служби в книжкових павках Варшави, Лейпцига, в паризькому відділі фірми Блокгауз, книгарні І.Я. Ісакова. В 1848р. Вольф переїздить до С.-Петербурга, де у 1853р. відкриває «Универсальную книжную торговлю». З придбанням типографій (1856; 1874) книгарня розширюється і з 1882 р. перетворюється в торговельно-промислове товариство.

М.Й. Вольф – професіонал своєї справи, зумів підняти її до європейського рівня. Видавець добре орієнтувався у вимогах часу, намагався бути в курсі всіх нових віянь в науці, літературі і мистецтві. Уважно придивлявся він до того, що читає прогресивна публіка, просунута молодь, і тільки потім приступав до видання книг.

Вольф-комерсант прагнув друкувати все, що приносило прибуток і комерційний успіх, на що був попит.

Вольф-культуртрегер активно формує цей попит, пропонуючи кращі зразки видань авторів-новаторів.

Його видавництво випустило чимало книг з філософії, історії, соціології. Великими накладками виходили примірники з художньої літератури. Особливої популярності набула серія «Библиотека знаменитых писателей».

Прославилося видавництво і нововведеннями з практики зарубіжних фірм – «подарочними» виданнями дитячих книг.

Видання товариства М.Й.Вольф на виставці «Дѣтскій міръ» в С.-Петербурзі

43 роки М.Й. Вольф «стоял на книжном посту, держал марку». Великий шлях пройшов він у книжково-видавничій справі, де набув слави просвітителя, енциклопедиста та залишив помітний слід на сторінках історії книги.

Видання фонду:

- Даль В.И. Полное собраніе сочиненій / Вл. Даль; критико-біогр. очеркъ П.И. Мельникова (Андр. Печерскаго). – С.–Пб. – М.: Изд-е Тов. М.О.Вольфъ, 1897.– первое посмерт. полн. изд., доп. свер. и вновь просмотр. по рукопис. – (Б-ка знамен. пис.)

Т. 1: 1897. - 326с.

Т. 2: 1897.- 454с.

Т.6: Солдатскія досуги; Матросскіе досуги. – 1897. – 427с.

- Лермонтовъ М.Ю. Полное собраніе сочиненій: в 2 т. [в одной кн.] / М.Ю. Лерионтовъ; подъ ред. В.В. Чуйко. – 5-е изд. стереотип. изд. – С.–Пб.: Изд-е Тов. М.О. Вольф. – 340с. + 366с. – съ порт. Лермонтова, его біогр. и 41 отдельн. карт. худ. В.А. Полякова; алф. указ.; прилож.

- Мельниковъ П.И. Полное собраніе сочиненій. Т. 12. Очерки Мордвы. II. Дорожные записки на пути изъ Тамбовской губерніи въ Сибирь. III. Статьи историческаго содержанія / П.И. Мельниковъ (Андрей Печерский). – С.–Пб. – М.: Изд-е М.О. Вольфъ, 1898. – 431с.

- Писемский А.Е. Полное собраніе сочиненій: в 24 т. / А.Е. Писемский. – 2-е посмерт. изд. доп. свер. по рукопис. – С.–Пб. – М.: Изд-е Тов. М.О. Вольф, 1895. – (Б-ка знамен. писат.)

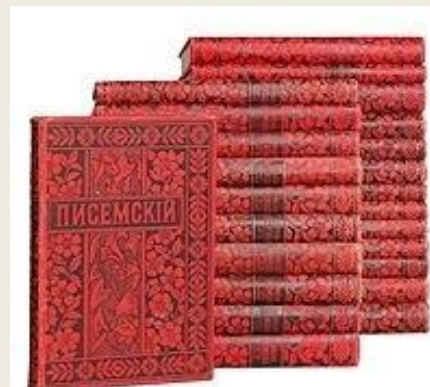
Т. 7: Тысяча душъ: роман въ 4 ч.: ч. 1, 2. – 276 с.

Т. 8: Тысяча душъ: ч. 3. – 334 с.

Т. 11: Люди сороковых годов: роман в 5 ч.: ч. 1, 2. – 394с.

Т. 12: Люди сороковых годов: ч. 3.

Т. 13: Люди сороковых годов: ч. 4, 5.

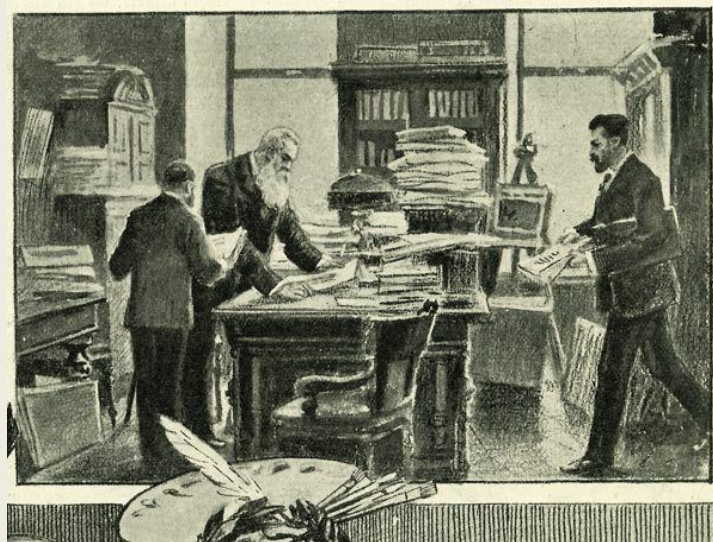

Гідним послідовником М.Й. Вольфа став не менш видатний видавець і книготорговець **Адольф Федорович Маркс (1838 – 1904рр.)**. Виходець з сім'ї польського фабриканта вежових годинників, він рано розпочав свою трудову діяльність, працював в декількох книжкових лавках німецьких книговидавців. В 1859 р. Маркс переїздить до С.-Петербургу. Спочатку він працює у книготорговця і комісiонера лейпцигських фірм Ф.А. Бітепажа, згодом прикажчиком у книгарні М.Й. Вольфа, де приймає участь у складанні каталогу німецького відділу фірми.

У 1869р. Маркс одержав дозвіл на видання щонедільного ілюстрованого журналу «для семейного чтения «Нива». Він намагається впроваджувати в роботу прогресивні методи. Окрім основних матеріалів, з'являються новинки – безкоштовні додатки: портрети, альбоми, олеографії (вид поліграфічного відтворення картин, написаних олійними фарбами), а пізніше – літературні матеріали.

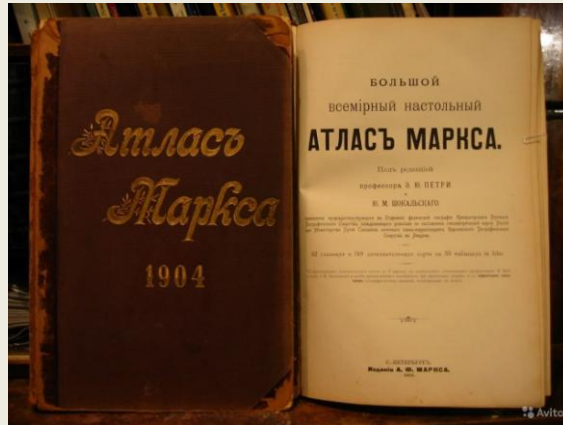
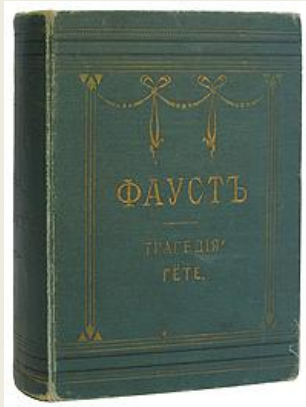

У 1881 р. на аукціоні видавець придбав власну типографію, яку оснастив за останніми технічними досягненнями. Це значно розширило об'єми виробництва, збільшило наклади видань, урізноманітнило їх. У безкоштовних додатках і окремими виданнями систематично друкуються зібрання творів, деякі окремі твори видатних класиків художньої літератури.

У такий спосіб були видані твори В.О. Жуковського, М.Ю. Лермонтова, О.С. Грибоедова, М.В. Гоголя, Ф.М. Достоевського, Мольєра, Г. Ібсена. Ці видання були порівняно дешевими, що дозволяло розповсюджувати їх великими накладками по провінціях і сприяло наближенню їх до народу. Друкувались також розкішно оформлені примірники («Фауст» Й.В. Гете, «Потерянный рай» Дж. Мілтона), подарункові видання великого формату («Мертвые души» М.В. Гоголя,

«История искусств» П.П. Гнідича), картографічна продукція («Большой всемирный настольный атлас», «Всеобщий географический статистический атлас») та багато ін.

Плідна праця видавця не залишилась непоміченою у суспільстві. На І-й Всеросійській виставці друкарської справи 1895р. А.Ф. Маркса нагородили однією з шести золотих медалей, згодом вручили «Орден Святого Владимира» 4-го ступеня, що давав право на дворянство. У 1897 р. Імператорським наказом книжковий майстер А.Ф. Маркс був «возведен в потомственное дворянство».

З 1907 р. видавництво (за заповітом) було перетворено на АО «Товарищество издательского и печатного дела А.Ф. Марксъ», його викупив послідовник Маркса – І.Д. Ситін. З 1922 р. – «Видавництво А.Ф. Маркс», яке проіснувало до 1924 року. Впродовж всього часу видавництво

спеціалізувалося на публікації творів з художньої літератури, історії літератури та робіт окремих літературознавців.

Видання фонду:

- Гейне Г. Полное собрание сочинений. Т. 5 / Г. Гейне; под ред. и с биографическим очерком П. Вейнберга. – С. – Пб.: Изд-е А.Ф. Маркса, 1904. – 404 с.

- Гоголь Н.В. Сочинения: в 5 т. / Н.В. Гоголь; под ред. Н.С. Тихонравова. – 11-е изд. – С.–Пб.: Изд-е А.Ф. Маркса, 1893. – с 2-м портретом Гоголя, гравированным на стали Ф.А. Брокгаузом в Лейпциге, 2-м авторским и 3-м собственноручным рисунком; примечания ред.

Т. 2: Вечера на хуторе близ Диканьки; Миргородъ. – 592 с.

Т. 3: Повести; Комедии; Драматические отрывки и отдельные сцены. – 584 с.

Т. 5: Выбранные места из переписки с друзьями. – 419 с.

- Гоголь Н.В. Сочинения: в 12 т. / Н.В. Гоголь; ред. Н.С. Тихонравова. – 15-е изд. – С. – Пб.: Изд-е А.Ф. Маркса, 1900. – приложение, к журналу «Нива» на 1900 г.; с биографией Н.В. Гоголя, составленной В.И. Шенроком, 2-м портретом Гоголя, гравированным на стали Ф.А. Брокгаузом в Лейпциге, 2-м авторским и 3-м собственноручным рисунком; примечания ред.

[Кн. 1.]: Т.1. Вечера на хуторе близ Диканьки. – 271 с.; Т. 2. Миргородъ: повести. – 246 с.

[Кн. 4.]: Т. 7. Выбранные места из переписки с друзьями. – 228 с.; Т. 8. – 148 с.

[Кн. 5.]: Т. 9. Юношескіе опыты; Арабески: Ч.1. – 264с.; Т. 10. Арабески: Ч.2. – 131 с.

[Кн. 6.]: Т. 11. Произведенія (1834 – янв. 1842) не вошедшія въ первое изданіе сочиненій Гоголя. – 215 с.; Т. 12. Сочиненія, изданныя после смерти автора. – 259 с.

- Гоголь Н.В. Сочиненія: въ 12 т. [6 кн.]: / Н.В. Гоголь; ред. Н.С. Тихонравова. – 16-е изд. – С.–Пб.: Изд-е А.Ф. Маркса, 1901.

[Кн. 1.]: Т. 1. Вечера на хуторе близъ Диканьки: повести. – 271с.; Т. 2. Миргородъ: повести. – 247 с. – съ біогр. Н.В. Гоголя, сост. В.И. Шенрокомъ, 2-мя порт. Гоголя, гравир. на стали Ф.А. Брокгаузомъ въ Лейпцигъ, 2-мя автор. и 3-мя собственоруч. рис. Гоголя; примеч. ред.

- Грибоедов А.С. Полное собраніе сочиненій / А.С. Грибоедов. – С.–Пб.: Изд. Т-ва А.Ф. Маркса, 1892. – 392 с.

- Жуковскій В.А. Полное собраніе сочиненій: въ 3 т. / В.А. Жуковскій, подъ ред., съ біогр. очерк. и прим. проф. А.С. Архангельскаго. – С.–Пб.: Изд-е А.Ф. Маркса. – съ прилож. порт. Жуковскаго, гравирован на стали, и его факсимиле.

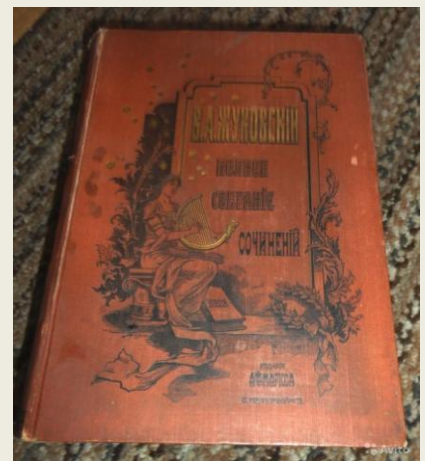
Т. 1. Стихотворенія (1797 – 1852). – 587 с.;

Т. 2. – 516 с.

- Жуковскій В.А. Полное собраніе сочиненій: въ 12 т. [3-х кн.] / В.А. Жуковскій, подъ ред., съ біогр. очерк. и прим. проф. А.С. Архангельскаго. – С.–Пб.: Изд-е А.Ф. Маркса, 1902. – (Приложеніе къ ж-лу «Нива» за 1902 г.); съ прилож. портр. Жуковскаго, гравир. на стали, и его факсимиле.

[Кн. 1]: Т. I–IV – 112 с., 146 с., 150 с., 177 с.

[Кн. 3]: Т. IX–XII. – 152 с., 148 с., 144 с., 168 с.

- Жуковский В.А. Полное собрание сочинений: въ 12 т. / В.А. Жуковский; подъ ред., съ біогр. очерк. и прим. проф. А.С. Архангельскаго. – С.–Пб.: Изд-е А.Ф. Маркса, 1902. – 12 т. – (Прилож. къ ж-лу «Нива» за 1902 г.)

- Козловъ И.И. Стихотворенія / И.И. Козловъ; испр. и доп. Арс. И. Введенскимъ. – С.–Пб.: Изд-е А.Ф. Маркса, 1892. – 344с. – съ біогр. очерк., прим.

- Короленко В.Г. Полное собрание сочинений / В.Г. Короленко. – Петроградъ : Изд-е Тов. А.Ф. Маркса, 1914. – (Прилож. къ ж-лу «Нива» за 1914 г.).

Т. 6. – 458 с.

Т. 7. Исторія моего современника. – 364 с.

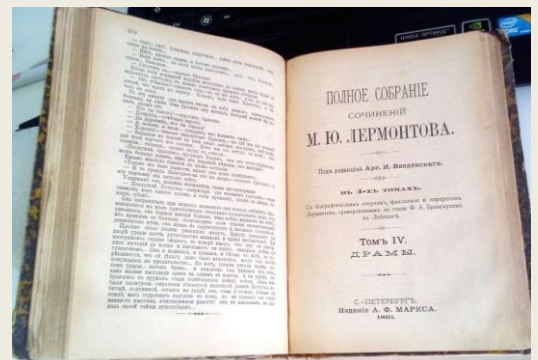
- Купринъ А.И. Полное собрание сочинений: в 9 т., 23 кн. / А.И. Купринъ. – С.–Пб.: Изд-е Тов. А.Ф. Маркса, 1912. – (Беспл. прилож. къ «Нивъ» 1912г.)

- Лермонтовъ М.Ю. Полное собрание сочинений: въ 4 т.; 2 кн. / М.Ю. Лермонтовъ; подъ ред. Арс. И. Введенскаго. – С.–Пб.: Изд-е Тов. А.Ф. Маркса, 1891. – с біогр. очерк, факсимиле и порт. Лермонтова.

Т. 2: Поэмы. – 374 с.

Т. 3: [Романы, повести.] – 272 с.

Т. 4: Драмы. – 348 с.

- Лесковъ Н.С. Полное собрание починений в 36 т. / Н.С. Лесковъ; 3-е изд. – С.–Пб.: Изд-е Тов. А.Ф. Маркса, 1902. – (Прилож. къ ж-лу «Нива» за 1902 г.). – съ критико-біогр. очерк. Н.И. Сементковскаго.

Т. 1: Соборяне (Хроника). – 204 с.

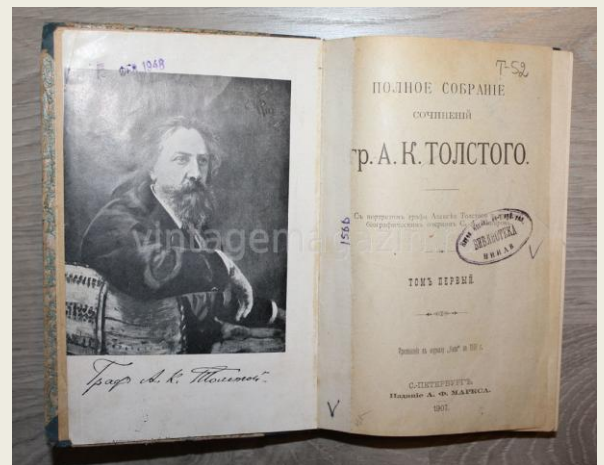

- Маминъ–Сибирякъ Д.Н. Полное собраніе сочиненій: в 4 т. / Д.Н. Маминъ–Сибирякъ; критико-біогр. очерк. П.В. Быкова. – Петроградъ : Изд–е Тов. А.Ф. Маркса, 1915. – (Прилож. къ ж-лу «Нива» за 1915 г.); съ порт. авт.

- Терпигоревъ С.Н. Собрание сочиненій. Т. 2. Потревоженные тени / С.Н. Терпигоревъ (С. Атава); ред. С.Н. Щубинский. – С.–Пб.: Изд–е Тов. А.Ф. Маркса, 1899. – 722 с.

- Толстой А.К. Полное собраніе сочиненій. Т. 1 / А.К. Толстой; критико-биограф. очеркъ С.А. Венгерова. – С.–Пб.: Изд–е Тов. А.Ф. Маркса, 1907. – 540 с. – (прилож. къ ж-лу «Нива» за 1907 г.)

- Толстой А.К. Полное собраніе сочиненій. Т. 3. Беллетристическія произведенія / А.К. Толстой; критико-биограф. очерк С.А. Венгерова. – С.–Пб.: Изд–е Т–ва А.Ф. Маркса, 1907. – 472 с. – (Прилож. къ ж-лу «Нива» за 1907 г.)

- Толстой А.К. Полное собраніе сочиненій. Т. 4. Дневникъ. Переписка / А.К. Толстой; критико-біогр. очеркъ. С.А. Венгерова. – С.–Пб.: Изд–е Тов. А.Ф. Маркса, 1908. – 315 с. – (Прилож. къ ж-лу «Нива» за 1908 г.)

- Успенскій Г.И. Полное собраніе сочиненій / Глеб Успенскій; критич. ст. Н.К. Михайловскаго. – 6-е изд. – С.–Пб.: Изд–е Т–ва А.Ф. Маркса, 1908. – 6 т. – (Прилож. к ж-лу «Нива» за 1908 г.); съ прилож. портр. Г.И. Успенскаго. Т. 2. – 700 с. – ст. Н.А. Рубакина «Глеб Ивановичъ Успенскій. Матеріалы къ его біографіи»

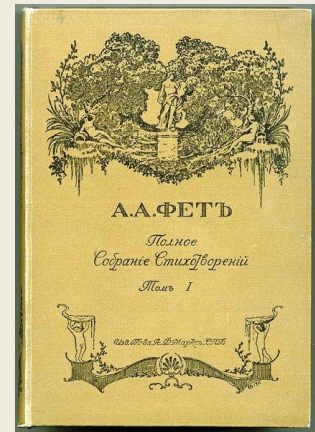
- Фетъ А.А. Полное собраніе стихотвореній / А.А. Фетъ. – С. – Пб.: Изд-е Т-ва А.Ф. Марксъ, 1912. – бесплатное прилож. къ «Нива» 1912 г.

Т. 1: Кн. 3. – 432 с.

Т. 1 – 2: Кн. 4. – 112 с.

Т. 2: Кн. 5. – 256 с.

Т. 2: Кн. 6. – 442 с.

- Чехов Ант. П. Полное собраніе сочиненій въ 22 тт. Т. 22. Юмористическіе наброски и мелочи; Первые шаги «Антоши Чехонте»: (критико-біогр. очерк. А.А. Измайлова); Воспоминания объ А.П. Чехове. / Ант. П. Чехов. – 2-е изд. – С.–Пб.: Изд-е Т-ва А.Ф. Маркс, 1911. – 312 с. (Бесплатн. прилож. къ ж-лу «Нива» 1911 г.)

- Чехов А.П. Полное собрание сочинений / А.П. Чехов. – 2-е изд., с прил. портр. Антона Чехова. – С.–Пб.: Издание А.Ф. Маркса, 1903. – (Прил. к журналу «Нива» за 1903 г.)

Т. 9: Страх; Рассказ неизвестного человека; Хорошие люди; Бабье царство; Попрыгунья; Черный монах; Скрипка Ротшильда. – 1903.- 210 с.

Т. 16: Остров Сахалин. – Глава XIV – XXIII. – 1903. – 176 с. – Общее оглавление 16-ти томов: с. 169–172; алфавит. указ.: с. 173–176.

- Чеховъ А.П. Полное собраніе сочиненій въ 22 т. Т. 22. Юмористическіе наброски и мелочи; Первые шаги «Антоши Чехонте»: (критико-біогр. очеркъ А.А. Измайлова); Воспоминания объ А.П. Чехове. / А.П. Чеховъ. – 2-е изд. – С.-Пб.: Изд-е т-ва А.Ф. Маркс, 1911. – 312с. – (Бесплатн. прилож. к ж-лу «Нива» 1911 г.)

- Шеллер–Михайлов А.К. Полное собраніе сочиненій: въ 16 т. / А.К.Шеллер–Михайлов; подъ ред. и съ критико–біогр. очеркъ. А.М. Скабичевского. – 2-е

изд. – С.–Пб.: Изд-е А.Ф. Марксъ, 1904 – 1905. – 16 т. – (Прилож. к ж-лу «Нива»)

Видавцем рівня М.Й. Вольфа і А.К. Маркса став Іван Дмитрович Ситін (1851-1934 рр.).

Приблизно з 1866 р. селянський хлопець долучається до книжкової торгівлі. Спочатку він працює у книжковій лавці, а згодом (у 1876 р.) він відкриває свою літографію, друкує і постачає лубочні картини і книжки на Нікольський ринок. Продукцію розповсюджували дрібні торговці (так звані офені), які розносили або розвозили дешеві товари, книги, картини, народні календарі по селах і слобідках.

Під час російсько-турецької війни на Балканах Ситін починає друкувати карти військових дій та батальні картинки. Видання літографії відрізнялись високим технічним рівнем поліграфії, виходили великим накладом, мали мінімальну вартість. Це зробило їх доступними і популярними, а видавцю принесло славу.

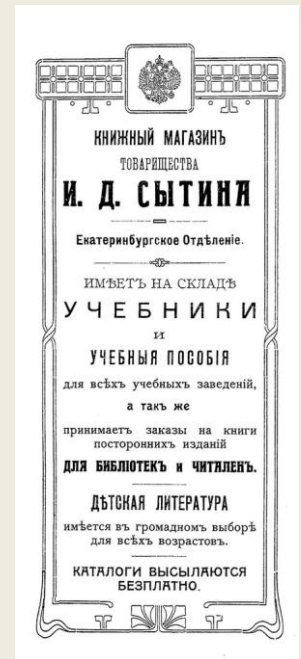
Експозиція ситінських лубків, карт, ілюстрацій на Всеросійській промисловій виставці 1882 р. отримала відзнаку – бронзову медаль.

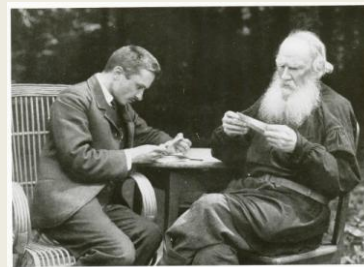
Рік потому літографія перетворюється у видавниче товариство «И.Д. Сытин и К°», на «старій площі» в Москві Ситін відкриває свою книгарню, з часом – ще одну.

Видавництво значно розширює і вдосконалює свою роботу, активно займається просвітницькою діяльністю. В цей час друкуються підручники і посібники для шкіл, науково-популярні видання, практичні керівництва для селян і кустарів, релігійні і дитячі книжки. Для самостійно здобуваючих освіту виходять серії «Правда», «Библиотека для самообразования».

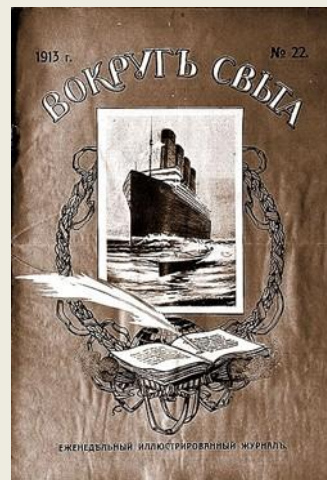
З 1884 р. Ситін плідно співпрацює з С.-Петербурзьким культурно-просвітницьким видавництвом «Посредник» (засновано за участю Л.М. Толстого). Масово видаються зібрання творів О.С. Пушкіна, М.В. Гоголя, Л.М. Толстого, А.П. Чехова та ін.

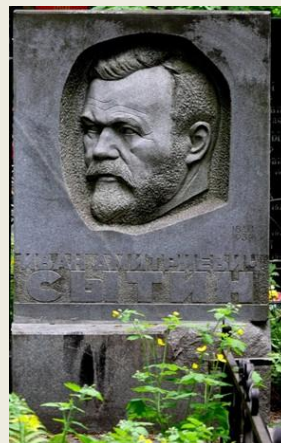
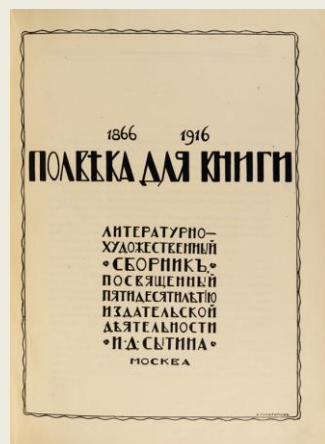
Багатотомні енциклопедичні видання, як то «Детская энциклопедия» (10 т.), «Народная энциклопедия научных и прикладных знаний» (14 т.), «Отечественная война 1812 года и русское общество. 1812-1912» (7 т.), «Военная энциклопедия» (18 т.) – стали надійним джерелом знань.

Впродовж тривалого часу товариство видавало журнали: «Вокруг света» (1891-1917 рр.), «Хирургия» (1897-1898 рр.), після смерті А.Ф. Маркса – журнал «Нива».

Прогресивні сучасники належно оцінили діяльність І.Д. Ситіна – невтомого видавця, книготорговця, комерсанта. Збірка відгуків видатних письменників, учених, науковців, діячів культури за назвою «Полвека для книги. 1866-1916» стала гідною присвятою майстру книги на довгі роки. Саме видання збірки з багатим поліграфічним оформленням, неповторними репродукціями, світлинами набуло унікальності.

Видання фонду:

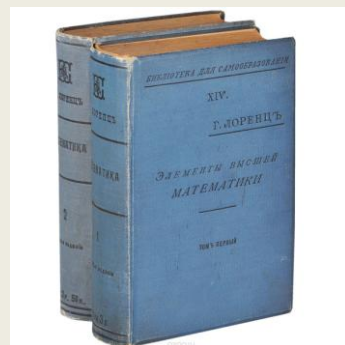
- Бемъ Д.А. Сборникъ упражненій и задачъ по элементарному курсу алгебры. Ч. 1 / Д.А. Бемъ, А.А. Волковъ, Р.Э. Струве. – М.: Изд. тов. И.Д. Сытина, 1918. – 318 с.

- Бемъ Д.А. Сокращённый сборникъ упражненій и задачъ по элементарному курсу алгебры. Ч. I / Д.А. Бемъ, А.А. Волковъ, Р.Э. Струве. – М.: Из. т-ва. И.Д. Сытина, 1919. – 199 с.

- Ипатовъ В.М. Основанія анализа бесконечно-малыхъ и собраніе задачъ: курсъ VII класса реальныхъ училищъ / В.М. Ипатовъ. – М.: Тов. И.Д. Сытина, 1912. – 200 с.

- Лоренцъ Г. Элементы высшей математики: в 2 т. / Г. Лоренцъ; пер. с доп. измен. и истор. очерком В.П. Шереметевскаго. – М.: Тов. И.Д. Сытина, 1901. – (Библ. для самообразованія). – 2 т.

- Лоренцъ Г. Элементы высшей математики. Т. I / Г. Лоренцъ. – 4-е изд. испр. и доп. – М.: Тов. И.Д. Сытина, 1919. – 784 с.

- Марковичъ Б.А. Геометрія пространства. Ч. 1 : курсъ старшихъ кл. сред. шк. / Б.А. Марковичъ. – М.: Тов. И.Д. Сытина, 1910. – 255 с.

- Шохоръ–Троцкій С.И. Методика арифметики для учителей среднихъ учебныхъ заведеній / С.И. Шохоръ–Троцкій. – 3-е изд. пересм. – М. – С. – Пб.: Изд. т-ва «И.Д. Сытина», 1914. – 524 с.

- Вахтеровы В. и Э. Міръ в рассказахъ для детей. Вторая после букваря книга для класснаго чтенія в начальныхъ училищахъ / В. и Э. Вахтеровы. – 51-е стереот. изд. – М.: Т-ва И.Д. Сытина, 1914. – 256 с.: ил. – съ 170 рис. въ тексте известн. худож.

- Толстой Л.Н. Полное собрание сочинений [в 24 т.] / Л.Н. Толстой; под ред. и съ прим. П.И. Бирюкова. – М.: Типогр. Т-ва И.Д. Сытина, 1913.

Т. 1; Т. 2; Т. 3 – 375 с.; Т. 6: Война и миръ. – 328 с.; Т. 7: Война и миръ. – 288 с.; Т. 9: Анна Каренина. – 327 с.; Т.10. – 339 с.; Т. 12. – 231 с.; Т. 13: Первый педагогический период. – 276 с.; Т. 14.; Т. 16.; Т. 17.; Т. 18: Статьи по поводу голода; Статьи 90-х годовъ. – 326 с.; Т. 19; Т. 20.; Т. 21: [Статьи / прим. В. Черткова]; Письма (1848 – 1885 гг.). – 272 с.; Т. 22: Письма (1885 – 1899 гг.). – 192с.; Т. 23: Письма (1899 – 1908 гг.); Т. 23 – 24: Письма (1899 – 1910 гг.). – 196 с. + 192 с.

- Толстой Л.Н. Полное собрание сочинений / Л.Н. Толстой; под ред. и съ прим. П.И. Бирюкова. – М.: Изд-е Т-ва И.Д. Сытина, 1913. – изображ. авт. на переплете скопиров. съ медальона работы скульптура И.Я. Гинцбурга.

Т. 2: Набегъ. Разсказъ волонтера; Казаки. Кавказская повесть (1852); Севастополь. – 356 с.

Т. 4: Война и миръ: роман. – 296 с.

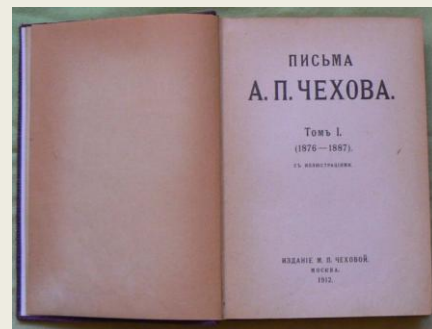
Т. 13: Статьи 80-хъ и 90-хъ годовъ. – 481 с.

Т. 16: Что такое искусство; О Шекспире и о драме. Критический очеркъ (1900 г.); Предисловия и послесловія къ произведеніямъ различныхъ авторов; Разказы последнего времени. – 448 с.

- Толстой Л.Н. Война и миръ: Т. 2. / Л.Н. Толстой; подъ ред. съ прим. П.И. Бирюкова. – М.: Изд-е Т-ва И.Д. Сытина, 1912. – 367 с.

- Чехов А.П. Письма. Т. II. (1888 – 1889) / А.П. Чехов. – М.: Типогр. Тов. И.Д. Сытина, 1912. – 458 с. – Изд-е М.П. Чеховой; хронолог. указ. писем; указ. писем по адрес.

Додаткова література:

Книга в России (1881-1895) / Рос. нац. б-ка; под общ. ред. И.И. Фроловой, Н.Б. Бочкарева. – С.–Пб.: Рос. нац. б-ка, 1997. – 430 с.

Баренбаум И. Е. Книжный Петербург: Три века истории: очерки изд. дела и кн. Торговки / И.Е. Баренбаум; худож. И.М. Можейко. – С.–Пб, 2003. – 439 с.

Динерштейн Е.А. «Фабрикант» читателей: А.Ф.Маркс/ Е.А.Динерштейн. – М.: Книга, 1986. – 256с.

Динерштейн Е.А. И.Д. Сытин / Е.А. Динерштейн. — М.: Книга, 1983. — 272 с. — (Деятели книги).

Динерштейн Е.А. Иван Дмитриевич Сытин и его дело / Е.А. Динерштейн. — М.: АО «Московские учебники», 2003. — 368 с.

<http://redkayakniga.ru/biblioteki/item/f00/s00/z0000020/index.shtml>

<http://apchekhov.ru/books/item/f00/s00/z0000005/st009.shtml>

<http://fan-5.ru/myref/myref-5160.php>